

College van Burgemeester & Wethouders
van de gemeente Schiermonnikoog
Postbus 20
9166 ZP SCHIERMONNIKOOG

GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG			
Registratie nr.			
ingekomen 10 JULI 2020			
	E	V	AS
v.k.a.			
afdoen of behand.			
advies			

Datum: 9 juli 2020
Betreft: Nieuwe aandeelhouders
Ref.nr.: 20.23
Doorkiesnummer: 0519 701737

Geacht College,

Graag biedt Kabelnoord u hierbij formeel de notitie "Nieuwe aandeelhouders Kabelnoord" aan. Deze notitie wordt gestuurd naar de huidige aandeelhouders van Kabelnoord, met het verzoek om verdere behandeling.

De notitie is tot stand gekomen in samenwerking met een klankbordgroep, bestaande uit de heren N. Geelhoed, W. Land (Kabelnoord), W. Visser, (financieel adviseur gemeente Noardeast-Fryslân), T. Berends (gemeente Noardeast-Fryslân), F. van Ee (Alfa accountants) en P. van Drooge (De Haan juristen) en mevrouw P. van Saaze (RvC Kabelnoord).

Heeft u vragen, dan kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

N. Geelhoed,
directeur Kabelnoord

Bijlage: 1

Nieuwe aandeelhouders Kabelnoord

1. Samenvatting

Kabelnoord streeft naar verbreding van het draagvlak en legt daarbij een koppeling tussen de uitbreiding van het bedrijf door toetreding van nieuwe aandeelhouders en de aanleg van nieuwe netwerken.

Thans wordt voorgesteld om het vergroten van het bijbehorende draagvlak vorm te geven door de uitgifte van nieuwe aandelen. Daarbij behouden de huidige aandeelhouders tezamen een meerderheid van de aandelen en zeggenschap in Kabelnoord.

Naast het versterken van het maatschappelijk draagvlak en uitbreiding van het bedrijf is de emissie ook bedoeld voor het versterken van de financiële positie van het bedrijf en de verruiming van de mogelijkheden voor gemeenten om bijv. bedrijventerreinen en recreatievoorzieningen aan goede verbindingen te helpen.

Onderhavig voorstel bevat een aantal overwegingen in de vorm van criteria waar de emissie aan moet voldoen en een uitwerking op hoofdlijnen van de vorm waarin de emissie kan plaatsvinden. Kern van het voorstel is het behoud van het nutskarakter van het bedrijf. Dat past het best bij de doelen van de aandeelhouders, te weten een betrouwbaar en betaalbaar glasvezelnetwerk in het Friese buitengebied.

Dit voorstel wordt eerst besproken met de huidige aandeelhouders. Daarna volgt een ronde om de belangstelling bij mogelijke nieuwe aandeelhouders te peilen. Lijkt die voldoende groot, dan volgt een concreet voorstel aan de aandeelhouders en daarna kan de emissieprocedure van start gaan.

2. Inleiding

Tijdens de uitwerking in 2016 van het plan om het buitengebied van Friesland aan te sluiten op glasvezel, is een variant onderzocht om andere overheden toe te laten treden als aandeelhouders van Kabelnoord. Het ging in eerste instantie om de provincie Fryslân, maar ook Friese gemeenten konden meedoen.

Er is voor het realiseren van de glasvezelaanleg gekozen voor een andere weg (het uitschrijven van een tender), maar de gedachte over het uitbreiden van de kring van aandeelhouders is sindsdien vaker teruggekomen en wordt door de huidige aandeelhouders een logische stap gevonden. In 2019 is daarom het proces opgestart om te komen tot besluitvorming over deze zaak.

3. Wat

De basis voor het idee is een emissie van nieuwe aandelen in N.V. Kabeltelevisie Noord-Oost Friesland. Deze nieuwe aandelen kunnen worden gekocht door andere gemeenten in Friesland

of door de provincie Fryslân. Hierbij wordt gedacht aan uitgifte aan gemeenten die niet reeds aandeelhouder zijn, maar ook de huidige aandeelhouders zou de gelegenheid geboden kunnen worden extra aandelen te kopen, wanneer zij die wens hebben. Door de emissie wordt het eigendom van Kabelnoord uitgebreid naar andere gemeenten waarvan burgers in de buitengebieden beschikken dan wel gaan beschikken over moderne breedbandvoorzieningen van Kabelnoord. Het vergaderrecht en stemrecht en daarmee zeggenschap en invloed wordt dan ook van belang voor die gemeenten.

Voor Kabelnoord neemt het eigen vermogen van het bedrijf toe en, omdat er op korte termijn geen extra investeringen worden gedaan, neemt de schuld af en daarmee dalen de financieringslasten. Dit versterkt de financiële slagkracht van de organisatie en de mogelijkheid om verder te investeren in de voorzieningen en dienstverlening in de gemeenten waar Kabelnoord actief is.

4. Waarom

Hoofdredeken voor het uitgeven van extra aandelen zijn:

4.1. Versterking maatschappelijke positie bedrijf

Kabelnoord is een nutsbedrijf, in handen van gemeenten. Een nutsbedrijf is een bedrijf opgericht om te zorgen voor een goede, betaalbare en betrouwbare voorziening ten behoeve van de burgers. Het model van een nutsbedrijf is niet in de eerste plaats gericht op maximale winstgevendheid, maar is gekozen vanwege de zekerheid voor het algemeen belang. En bij een cruciale voorziening zoals een goed telecom- en datanetwerk op het platteland, is zekerheid over tarieven en prioriteiten erg belangrijk. Bovendien is er in dunbevolkt gebied minder aanbod, daar het voor marktpartijen onaantrekkelijk is om in deze gebieden glasvezel aan te leggen, vanwege de hoge investeringen en lange terugverdiertijden ten opzichte van dichter bevolkte gebieden. De markt werkt niet goed in dit soort gebieden, juist vanwege het ontbreken van concurrentie. Een commercieel bedrijf zou alleen in de aantrekkelijke gebieden aanleggen, waardoor nog steeds veel inwoners van Friesland van glasvezel verstoken zouden blijven. Of, wat we ook zien, een deel van het buitengebied wel aansluiten met de kans op misbruik van het aldus ontstane monopolie. Immers, investeerders vragen doorgaans een hoog rendement op hun investeringen. Om aan de rendementseisen van de investeerders te voldoen is dan immers een hoog tarief nodig. Omdat concurrentie in het buitengebied ontbreekt kan dat hoge tarief ook worden gerealiseerd, ten koste van de inwoners van het buitengebied. Het nutsbedrijf karakter van Kabelnoord past daarom naadloos bij het buitengebied en dient daarom behouden te blijven. Dit karakter is ook verankerd in de statuten van Kabelnoord.

Een nutsbedrijf werkt voor het algemeen belang in een regio. Dat belang is vertegenwoordigd in de onderneming door de gemeenten (overheden) als stem- en vergadergerechtigden in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA). De AvA neemt belangrijke en strategische beslissingen, stelt de koers en doelen vast en besluit over statutenwijzigingen. De AvA benoemt bestuurders en toezichthouders, besluit over investeringen en keurt via de begroting de tarieven goed. Zij kan onderwerpen

agenderen, stelt de jaarrekening vast en besluit over eventuele dividenduitkering. Voor het goed functioneren van het nutsbedrijf is het essentieel dat deze vertegenwoordiging goed de belangen van de inwoners behartigt. Omdat het nutsbedrijf vaak een monopoliepositie heeft, is een juiste sturing een borging van het maatschappelijk belang dat door het bedrijf wordt gediend. Zie ook paragraaf 10.

Goede inbedding van het bedrijf maakt het werken elders in Friesland in nieuwe gemeenten voor Kabelnoord gemakkelijker. Het gaat om een substantiële (potentiële) nieuwe klantengroep die nu niet is vertegenwoordigd.

Om dit recht te zetten is het voorstel dat alleen Friese gemeenten en de provincie Fryslân aandeelhouder kunnen worden (hetgeen in lijn is met de huidige statuten, die een kwaliteitseis bevatten inhoudende dat "slechts Friese gemeenten waar de vennootschap of een dochtermaatschappij zorg draagt voor de oprichting, instandhouding, het beheer en/of de exploitatie van een technische infrastructuur ten behoeve van audio-, video-, informatie- en telecommunicatiediensten, aandeelhouder kunnen zijn").

4.2. Versterking financiële positie bedrijf

Kabelnoord breidt flink uit. Dat komt door het grote investeringsprogramma in glasvezel, zowel in eigen gebied (€ 45 mln) als in de rest van Friesland (€ 68 mln). Deze uitbreiding en dus vergroting van de balans (+400%) wordt geheel extern gefinancierd, door middel van een achtergestelde lening van de provincie en bancaire leningen. Dat kan wel, maar de financiering steunt niet op een ruim eigen vermogen.

Als we succesvol zijn en er meer mensen meedoen dan de begrote 60%, dan is er op korte termijn extra geld nodig voor de aansluiting van extra huishoudens. Dit wordt op de langere termijn ruimschoots terugverdiend, maar zorgt op korte termijn voor een extra kapitaalbehoefte.

Als we een deel van de leningen, door middel van de voorgestelde aandelenemissie, vervangen door eigen vermogen, dalen de rentelasten en ook de aflosdruk. Hierdoor verbetert de solvabiliteit en komt op langere termijn mogelijk dividenduitkering weer in zicht. Maar het versterkt de onderneming ook in de mogelijkheden van verdere groei, bijvoorbeeld d.m.v. investeringen in kleine kernen of in andere uitbreidingen van het netwerk. Dit brengt ons op het volgende argument.

4.3. Extra mogelijkheid om gewenste uitvoering mogelijk te maken

Provincie en gemeenten hebben naast het plan voor de aanleg naar witte percelen vaak nog extra wensen. Dat gaat bijvoorbeeld over het aansluiten van bedrijventerreinen of recreatieparken op glasvezel of de aanleg naar zeer dure percelen in het buitengebied. Daarvoor is momenteel geen geld beschikbaar, maar een extra kapitaalinjectie in de vorm van eigen vermogen kan daarin een duidelijk verschil maken. Gemeenten krijgen dan via hun aandeelhouderschap, net als de huidige aandeelhouders, een instrument in handen waarmee zij invloed hebben op de besluitvorming bijvoorbeeld ten aanzien van goede verbindingen.

5. Hoe

Voor een aandelenemissie is het nodig om te weten hoeveel aandelen tegen welke voorwaarden worden verkocht en tegen welke prijs.

Uitgangspunt is dat de prijs per aandeel gelijk wordt gesteld aan de waarde per aandeel. De waardebepaling zal worden uitgevoerd door een externe partij. De waarde van de onderneming wordt bepaald door een zo goed mogelijke inschatting te maken van de toekomstige vrije kasstromen en die te delen door een bij het risicoprofiel van Kabelnoord passende rendementseis. Daarbij zal ook rekening worden gehouden met het nutskarakter van de onderneming. Met gebruikelijke waarderingmethoden komt daar een actuele waarde voor de onderneming uit.

Door deling op het aantal in omloop zijnde aandelen (10.000) komt hier een waarde per aandeel uit. Dat is tevens de voorgestelde aankoop prijs voor de nieuwe aandeelhouders. De waardebepaling dient nog te worden uitgevoerd en de details voor de uitgifte moeten nog nader worden uitgewerkt.

6. Proces

Het proces om te komen tot een voorstel aan potentiële toetreders, kent een aantal stappen die nodig zijn om de beoogde uitbreiding goed te laten verlopen. Eerst vindt er een consultatie van de huidige aandeelhouders op grond van onderhavig voorstel plaats. Bij een positieve uitkomst volgt het vaststellen van de belangstelling bij potentiële aandeelhouders; als die er niet of onvoldoende is, dan stopt het proces.

Is er genoeg animo, dan volgt een concreet voorstel aan de huidige aandeelhouders, mede gebaseerd op de waardebepaling, de commentaren en de ingebrachte opvattingen in de eerste ronde. En na goedkeuring start de inschrijving van nieuwe aandeelhouders, met de processen die daarbij doorlopen moeten worden.

Het proces zou in de tijd ongeveer zo kunnen verlopen:

Onderdeel	Gereed
Bespreking concept Ava en RvC	Juni 2020
Bespreking voorstel in Colleges	September 2020
Afstemming standpunt met de gemeenteraden	najaar 2020
Waardebepaling en emissievoorwaarden	Januari/februari 2021
Peiling animo	Maart 2021
Emissievoorstel bespreken in Ava en RvC	April 2021
Emissievoorstel in Colleges	April 2021
Informereren raden over emissievoorstel	Mei 2021
Besluitvorming aandeelhouders in Ava en RvC	Juni 2021
Start emissieproces	September 2021
Afronding emissieproces	Begin 2022

7. Criteria

Om tot een afgewogen voorstel voor de aandeelhouders en potentiële toetreders te komen en ideeën aan te toetsen, zijn eerst criteria opgesteld waar het geheel aan moet voldoen. Bij de afweging van diverse alternatieven gaan we uit van de volgende criteria:

- *Simpel bij de start en in gebruik.*
Het basisidee voor het voorstel is redelijk eenvoudig; er komen aandeelhouders bij die aandelen kopen. Er moeten veel mensen over dit voorstel beslissen, ook mensen die soms op behoorlijke afstand van het bedrijf staan, dus moet het voorstel overzichtelijk blijven zowel bij de invoering maar ook daarna;
- *Nutskarakter blijft uitgangspunt.*
Uitgangspunt is het vergroten van het draagvlak door het benadrukken van het nutskarakter, omdat dit het beste past bij een infrastructuur in het buitengebied. Immers, daar wordt op zijn best één netwerk aangelegd, waardoor een monopoliepositie ontstaat. Het in eigen hand houden van deze voorziening door gemeenten voorkomt misbruik van dat monopolie;
- *Evenwichtigheid zeggenschap.*
Het huidige uitgangspunt dat niet 1 aandeelhouder in zijn eentje besluiten kan forceren of tegenhouden, zou gehandhaafd moeten worden, gelet op het karakter van het bedrijf;
- De huidige aandeelhouders behouden hun huidige aandelen en ook samen ten minste 60% van de zeggenschap in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Dit wordt geregeld door het aantal nieuw uit te geven aandelen te maximeren;
- *Zo weinig mogelijk verschil nieuwe / oude aandeelhouders.*
Het bedrijf is gebaat bij eenheid in de kring van aandeelhouders. Om de nieuwe aandeelhouders een goede plek te geven en tevens te voorkomen dat deelbelangen gaan overheersen, moeten we ervoor zorgen dat de verschillen tussen de bestaande en de nieuwe aandeelhouders zo klein mogelijk worden gehouden;
- *Bedrijfseconomisch verantwoord.*
De emissie is niet primair bedoeld om extra kapitaal aan te trekken, maar moet wel zinvol / de moeite waard zijn.
De emissie van aandelen is een behoorlijk groot proces waar veel tijd en geld in gaat zitten en dat op veel plekken wordt besproken. Het resultaat moet dan wel in verhouding zijn met de inspanningen en bedrijfseconomisch verantwoord zijn. Op grond van de aanleiding is er geen streefbedrag vast te stellen dat de emissie moet opleveren, maar een bepaalde minimale opbrengst is wel nodig om de kosten en inspanningen voor een succesvolle emissie te rechtvaardigen;
- *Vergroting maatschappelijk draagvlak.*
Kabelnoord heeft vooral belang bij vergroting van het maatschappelijk draagvlak, dus de drempel voor toetreding moet ook weer niet te hoog zijn.
De primaire bedoeling is om het draagvlak te vergroten door meer aandeelhouders aan te trekken. Een te hoge drempel kan hierin belemmerend werken;
- *Dividendrendement geen primair doel.*
De emissie heeft primair geen financieel doel. Versterking van het eigen vermogen vergroot wel de kans dat de onderneming op termijn over kan gaan tot het uitkeren van dividend aan de aandeelhouder. Indien daarvoor ruimte ontstaat dan zullen de

aandeelhouders daar te zijner tijd over besluiten. Alle aandeelhouders ontvangen dan dividend naar rato van hun aandelenbelang.

8. Uitwerking

De criteria geven houvast bij het beantwoorden van een aantal praktische inrichtingsvragen.

8.1. Rechtsvorm

Destijds is gekozen voor de NV als rechtsvorm. Een BV heeft als voordeel dat er meer mogelijkheden zijn tot het in de statuten vastleggen van bijzondere afspraken. Het zou kunnen zijn dat uit de hierop volgende discussie wensen komen die alleen met een BV als rechtsvorm zijn op te lossen. Op dit moment gaan we ervan uit dat de rechtsvorm niet hoeft te worden aangepast. Die rechtsvorm sluit ook qua beleving goed aan bij het nutskarakter van Kabelnoord.

8.2. Wie mogen er meedoen?

Gelet op het (gewenste) nutskarakter ligt het voor de hand om de emissie uitsluitend open te stellen voor Friese gemeenten en de provincie Fryslân. Het openstellen van het aandeelhouderschap voor de provincie behoeft een wijziging van de statuten, gelet op de wijze waarop kwaliteitseis voor het houden van aandelen op dit moment is geformuleerd. Datzelfde geldt voor het openstellen van het aandeelhouderschap voor Friese gemeenten waar Kabelnoord (nog) niet actief is.

8.3. Aandelen in NV of BV?

In de huidige situatie hebben de gemeenten aandelen in de moeder NV Kabeltelevisie Noord-Oost Friesland. Dit is het enige onderdeel van het bedrijf met externe aandeelhouders, de andere dochter BV's hebben alleen de moeder als aandeelhouder. De moeder heeft ook een AvA met vertegenwoordigers, dat hebben de dochters niet.

Omdat de wens is om zo weinig mogelijk onderscheid tussen de oude en nieuwe aandeelhouders te maken en voor een simpel systeem te kiezen, is uitgegaan van de huidige situatie waarbij de emissie van nieuwe aandelen zal plaatsvinden op het niveau van de NV.

8.4. Basis voor aantal aandelen

Voor de bepaling van het aantal uit te geven aandelen in het bedrijf zijn in principe twee wegen te bewandelen; het bestaande aantal als uitgangspunt nemen of een nieuwe basis vaststellen.

De huidige verhouding in aandelen is gebaseerd op een totale omvang van 10.000 stuks en een verdeling van de hoeveelheid aansluitingen over de deelnemende gemeenten bij de oprichting van de NV in 1996. De onderlinge verhoudingen in het aantal aandelen zijn nooit gewijzigd.

Bij een grote uitbreiding zou er opnieuw naar de omvang van het aantal uitgegeven aandelen kunnen worden gekeken.

Maar omdat er een voorkeur in de criteria is opgenomen voor een simpel systeem is de keuze om de verhouding en omvang van huidige aandelenbelangen zo te laten een logisch gevolg.

8.5. Omvang van de emissie

Omdat er gewone aandelen worden uitgegeven en de omvang van het huidige aandelenbezit niet verandert, wordt de omvang van de emissie bepaald door de gewenste verhouding in stemmen tussen bestaande en nieuwe aandeelhouders. In het recente verleden is vaak gerefereerd aan het behoud van minimaal 60% van de zeggenschap voor de bestaande aandeelhouders.

Als de huidige aftopping in het uit te oefenen stemrecht op 25% wordt gehandhaafd en alle of de meeste nieuwe aandelen worden geplaatst bij diverse nieuwe aandeelhouders, ontstaat er bij de nieuwe aandeelhouders geen aftopping en bij de huidige aandeelhouders wel. Na aftopping kunnen er maximaal 12.890 stemmen worden uitgebracht, 7.740 door de huidige aandeelhouders en (daarvan afgeleid) 5.150 door de nieuwe aandeelhouders. Daarmee is de emissie gemaximeerd op 5.150 extra aandelen.

8.6. Toedeling?

De vraag is of er bij de emissie op voorhand een toedeling van het aantal beschikbare aandelen moet worden bepaald. Te denken valt aan een verhouding die aansluit bij het aantal aansluitingen van Kabelnoord in een gemeente.

Bij de huidige aandeelhouders is er indertijd wel een verdeling op basis van het aantal aansluitingen toegepast. Dat was ook nodig, omdat de gemeenten samen een Gemeenschappelijke Regeling vormden die in 1996 een bestaand netwerk inbracht in de NV Kabeltelevisie Noord-Oost Friesland. In ruil voor die inbreng kregen de gemeenten aandelen in de NV. Daarbij was dus een verdeling van de waarde van ieders inbreng noodzakelijk om de aandelenverhouding te kunnen bepalen.

De nieuwe aandeelhouders brengen geen netwerk in, maar kopen aandelen. Er is dus, anders dan in het verleden, geen bestaand belang dat anders moet worden verdeeld. Om het eenvoudig te houden kan worden gesteld dat gemeenten naar eigen inzicht kunnen intekenen zonder voorafgaande toedeling, zulks binnen de door Kabelnoord en de huidige aandeelhouders vast te stellen kaders. Belangstellende gemeenten krijgen dan naar rato van hun belangstelling aandelen toebedeeld. Voor de situatie waarbij de belangstelling het aanbod overstijgt (overtekening van het aanbod) wordt het navolgende verdelingsmechanisme voorgesteld.

8.7. Verdeling bij overtekening

Als er meer belangstelling is dan er aandelen in de aanbieding zijn, moet er een verdeling worden gemaakt. Daarbij kunnen de eerder geformuleerde criteria weer van pas komen.

Omdat het verwerven van draagvlak een belangrijk onderdeel is van de doelstellingen, is het zaak dat iedere geïnteresseerde sowieso een redelijk aantal aandelen kan verwerven.

Daarom is het voorstel:

- In de eerste ronde wordt de gevraagde hoeveelheid aandelen per geïnteresseerde toegewezen tot een maximum dat voor iedereen geldt
- In de tweede ronde wordt de rest toegewezen op basis van een pro-rato verdeling van de dan resterende gevraagde hoeveelheden

Voor de bepaling van de maximale toewijzing zou de volgende redenering kunnen gelden. Stel dat alle potentiële kopers graag willen deelnemen. Dan is een evenredige spreiding van de aandelen vanuit het bedrijf gezien optimaal, want dat geeft de meeste gelijkheid tussen de nieuwe aandeelhouders. Omdat er 5.150 aandelen zijn en 11 kandidaat kopers, zouden er dan in de eerste ronde tot 468 (afrondding) aandelen per koper kunnen worden toegewezen en de rest in de tweede ronde.

Bij 11 kopers blijft er weinig over, bij minder kopers blijven er meer aandelen over die worden verdeeld.

8.8. Drempelwaarden

Er zijn twee potentiële drempelwaarden, te weten de minimaal gewenste opbrengst van de emissie en de minimale deelname per koper.

Voor de minimale opbrengst van de emissie zijn geen financieringscriteria aan te leggen omdat de emissie niet primair tot doel heeft om extra kapitaal een te trekken. Het gaat er dus om dat de kosten van het hele proces niet te hoog worden in relatie tot de opbrengst.

Een minimum per koper is minder makkelijk te definiëren. Vanuit het oogpunt van participatie en draagvlak is 1 aandeel voldoende om mee te doen. Maar of daarmee serieus draagvlak ontstaat is, is de vraag.

Voor beide drempelwaarden geldt dat die op een later moment in het proces zullen worden vastgesteld.

8.9. Zeggenschap en balans tussen aandeelhouders

Het is van belang dat de aandeelhouders van het bedrijf als een eenheid opereren. Maar ze zijn niet gelijk in belang en visie. Om de zeggenschap over de gezamenlijkheid te bewaken maar wel recht te doen aan individuele belangen van aandeelhouders, moet er een oplossing worden gevonden voor de verschillen. De oplossing moet passen bij de filosofie van het bedrijf, te weten het gezamenlijk belang van een essentiële infrastructuur.

Dat vereist dus een verdeling van zeggenschap die beantwoordt aan deze eisen. De bewaking van het evenwicht is in de huidige statuten vormgegeven door de aftopping van de zeggenschap op 25% van de stemmen (waarbij als uitgangspunt geldt dat – voordat wordt toegekomen aan aftopping – 1 aandeel recht geeft op het uitbrengen van 1 stem)

Een aantal belangrijke besluiten vereist een minimale steun van 75% van de stemmen. Een dergelijk besluit kan dus niet door 1 aandeelhouder worden genomen of geblokkeerd.

Dit model werkt op zich goed, behalve als, zoals nu, er maar 4 aandeelhouders zijn. In dat geval hebben ze allen 25% van het stemrecht over alle onderwerpen. Dat betekent dat de verdeling van het stemrecht behoorlijk afwijkt van de feitelijke verhouding in de hoeveelheid aandelen. Opgemerkt moet worden dat toetreding van nieuwe aandeelhouders direct gevolgen heeft voor deze stemmenverhouding, waardoor de aansluiting bij de feitelijke verdeling van de aandelen beter wordt.

Over besluiten over de toeslag die geldt in het witte gebied van Friesland zou ook een aparte afspraak gemaakt kunnen worden tussen de aandeelhouders. Dit is makkelijker te regelen in een aandeelhoudersovereenkomst dan in statuten.

Het voorstel is nu om de bepalingen over de aftopping op 25% zo te laten en de oplossing te zoeken in enerzijds een andere aandelenverhouding door de emissie en anderzijds een aanvullende aandeelhoudersovereenkomst voor specifieke onderwerpen.

Hoe de aftopping nu en met meer aandeelhouders uitwerkt, is voor een paar situaties in de bijlage toegelicht.

9. Wat betekent dit voor de huidige aandeelhouders?

Het bedrijf wordt enerzijds steviger en (financieel) sterker. Dat is natuurlijk altijd een voordeel voor eigenaren van een bedrijf. Bij groei van het bedrijf neemt de waarde toe en daarmee naar verwachting de waarde van het belang van de aandeelhouders in het bedrijf.

Er treedt anderzijds verwatering van het belang op, omdat er meer aandeelhouders komen die ook meedelen in de lasten en lusten van het bedrijf.

Gevolgen van de sterkere financiële positie zijn onder meer dat er meer geld beschikbaar blijft binnen de onderneming. Immers, er hoeft minder geld aan rente en aflossing te worden betaald. Daardoor blijft er meer over voor (eventuele verplichte) extra aflossingen, investeringen en op langere termijn ook voor de aandeelhoudersbelangen. Dat kan vertaald worden naar het eerder afschaffen van de "buitengebiedtoeslag", lagere overall tarieven en/of een dividenduitkering. Te zijner tijd kunnen de aandeelhouders hierover gezamenlijk besluiten.

10. Wat betekent aandeelhouderschap voor nieuwe aandeelhouders?

Nieuwe aandeelhouders verkrijgen zeggenschap in het bedrijf dat een vitale infrastructuur in het buitengebied van de betreffende gemeente bezit en beheert. Dat raakt rechtstreeks een deel van de inwoners op de moeilijkste locaties van een gemeente.

Het aandeelhouderschap zorgt voor borging van het publieke belang van infrastructuur in het buitengebied dat gevoelig is voor uitbuiting door middel van een monopoliepositie of

anders niet aangelegd zou worden. De gemeenten en provincie krijgen daartoe in de vorm van hun aandeelhouderschap een middel in handen.

Grijs gebied valt buiten het plan dat mogelijk gemaakt is door de provincie. Daar is soms ook dringend behoefte aan betere verbindingen. Er ontstaan door toetreding mogelijkheden voor gemeenten om ook in grijs gebied (bedrijventerreinen, recreatie) goede voorzieningen gerealiseerd te krijgen.

10.1. Financiële gevolgen

Het verwerven van aandelen in Kabelnoord is geen alledaagse gebeurtenis. Het zal ook om aanzienlijke bedragen gaan. En dat in tijden dat (Friese) gemeenten financiële tegenslagen hebben en moeten bezuinigen. Het kan zijn dat een gemeente de bedoelingen van deze notitie onderschrijft en ook wel belangstelling heeft om aandelen te kopen, maar weinig financiële middelen ter beschikking heeft.

Hier moet bij worden opgemerkt dat de aanschaf van aandelen niet direct op de exploitatie van de gemeente drukt. Doordat de aandelen in beginsel hun geld waard zijn, neemt het vermogen van de gemeente niet af. Wel wordt het vrij besteedbare deel van het eigen vermogen kleiner, want het wordt vastgezet in aandelen.

De gemeente kan de financiering ook via de lening portefeuille laten lopen; in dat geval komen alleen de rentekosten terug in de exploitatierekening. Gelet op de huidige renteniveaus zijn de lasten daarvan naar verwachting beperkt.

11. Concept voorstel

Samenvattend ziet het concept voorstel aan de aandeelhouders voor de aandelenemissie er als volgt uit

- Als er voldoende belangstelling is voor deelname, komt er na de besluitvorming over dit voorstel op hoofdlijnen, een concreet voorstel voor een aandelenemissie naar de aandeelhouders.;
- Uitsluitend Friese gemeenten die nu geen aandeelhouder zijn en waar Kabelnoord een glasvezelnetwerk aanlegt of gaat aanleggen en de provincie Fryslân kunnen nieuwe aandelen kopen;
- Het voorstel zal gaan om een emissie van maximaal 5.150 nieuwe aandelen in de NV Kabeltelevisie Noord-Oost Friesland;
- Hierdoor houden de huidige aandeelhouders samen minimaal 60% van de zeggenschap;
- De verkoopprijs wordt op een later moment vastgesteld door de aandeelhouders op basis van een externe waardering van het bedrijf;
- Een nieuwe aandeelhouder dient een nader vast te stellen minimaal aantal aandelen te kopen;

- Bij overtekening op de emissie wordt eerst per nieuwe aandeelhouder tot 468 aandelen toegekend. De resterende aandelen worden toegekend naar rato van de na de eerste ronde resterende belangstelling;
- De statuten worden op het gebied van stemrecht niet gewijzigd; de aftopping op 25% blijft gehandhaafd. Wijziging van de statuten op andere onderdelen (verhoging van het maatschappelijk kapitaal, aanpassing van de kwaliteitseis voor het houden van aandelen) is waarschijnlijk wel aan de orde;
- Voor specifieke onderwerpen worden aanvullende afspraken gemaakt tussen de aandeelhouders in de aandeelhoudersovereenkomst.

BIJLAGE

Overzicht aandelen en stemmen

De overzichten hieronder laten de verhouding in aandelen en stemmen zien voor (links) en na de fusie tussen Dongeradeel en Kollumerland (het rechterdeel van het overzicht). Dongeradeel en Kollumerland hadden samen bijna 50% van de stemmen in de Ava, na de fusie was dat 25%. Voor Schiermonnikoog gold tegelijk het omgekeerde, dat steeg van 5,8% naar 25% van de stemmen in de Ava.

Per blok is er eerst een kolom met aantallen aandelen per gemeente, dan een kolom met het percentage van het totaal dat de gemeente in bezit heeft en tenslotte een kolom met het aandeel in de uit te brengen stemmen. Door de aftopping is dit nooit meer dan 25%.

	aandelen	%	stemmen %		aandelen	%	stemmen %
Ameland	1.440	14,4%	19,6%		1.440	14,4%	25,0%
Dantumadiel	2.650	26,5%	25,0%		2.650	26,5%	25,0%
Dongeradeel	3.676	36,8%	25,0%				
Kollumerland	1.809	18,1%	24,6%				
Noardeast-Fryslân					5.485	54,9%	25,0%
Schiermonnikoog	425	4,3%	5,8%		425	4,3%	25,0%
	10.000	100%	100%		10.000	100%	100%

Toetreders

Wat gebeurt er nu bij toetreding van nieuwe aandeelhouders? Hieronder enkele overzichten die inzicht geven in de effecten op de aandelenverhouding en de stemmenverhouding in de AvA. In het eerste overzicht is er 1 nieuwe aandeelhouder die alle beschikbare aandelen koopt. Het linkerdeel van het overzicht is de huidige situatie, het rechterdeel geeft de situatie na toetreding weer.

	aandelen	%	stemmen %		aandelen	%	stemmen %
Ameland	1.440	14,4%	25,0%		1.440	9,5%	19,3%
Dantumadiel	2.650	26,5%	25,0%		2.650	17,5%	25,0%
Noardeast-Fryslân	5.485	54,9%	25,0%		5.485	36,2%	25,0%
Schiermonnikoog	425	4,3%	25,0%		425	2,8%	5,7%
nieuwe aandeelhouder 1					5.150	34,0%	25,0%
	10.000	100%	100%		15.150	100%	100%

Zowel het aantal stemmen van de nieuwe aandeelhouder als die van Dantumadiel en Noardeast Fryslân worden afgetopt op 25%. De twee andere aandeelhouders verdelen de overige 25%. Deze situatie lijkt erg op die voor de fusie van Dongeradeel en Kollumerland met Ferwerderadiel.

Wat gebeurt er als twee aandeelhouders toetreden met ongeveer evenveel aandelen?

	aandelen	%	stemmen %		aandelen	%	stemmen %
Ameland	1.440	14,4%	25,0%		1.440	9,5%	11,2%
Dantumadiel	2.650	26,5%	25,0%		2.650	17,5%	20,6%
Noardeast-Fryslân	5.485	54,9%	25,0%		5.485	36,2%	25,0%
Schiermonnikoog	425	4,3%	25,0%		425	2,8%	3,3%
nieuwe aandeelhouder 1					2.650	17,5%	20,6%
nieuwe aandeelhouder 2					2.500	16,5%	19,4%
	10.000	100%	100%		15.150	100%	100%

Nu hebben de nieuwe aandeelhouders samen 40% van de stemmen. Daardoor zijn de percentages voor de huidige aandeelhouders lager dan bij 1 toetreders, met uitzondering van Noardeast-Fryslân. Die gemeente heeft dan 36% van de aandelen en 25% van de zeggenschap.

Het beeld wordt niet veel anders bij 6 nieuwe toetreders. Ook dit komt uit op de verhouding 40-60 tussen de nieuwe en de bestaande aandeelhouders.

	aandelen	%	stemmen %		aandelen	%	stemmen %
Ameland	1.440	14,4%	25,0%		1.440	9,5%	11,2%
Dantumadiel	2.650	26,5%	25,0%		2.650	17,5%	20,6%
Noardeast-Fryslân	5.485	54,9%	25,0%		5.485	36,2%	25,0%
Schiermonnikoog	425	4,3%	25,0%		425	2,8%	3,3%
nieuwe aandeelhouder 1					500	3,3%	3,9%
nieuwe aandeelhouder 2					500	3,3%	3,9%
nieuwe aandeelhouder 3					1.000	7%	7,8%
nieuwe aandeelhouder 4					1.000	7%	7,8%
nieuwe aandeelhouder 5					1.000	7%	7,8%
nieuwe aandeelhouder 6					1.150	8%	8,9%
	10.000	100%	100%		15.150	100%	100%

Wel wordt het anders als niet alle beschikbare aandelen worden verkocht. Een voorbeeld maakt dat duidelijk.

	aandelen	%	stemmen %		aandelen	%	stemmen %
Ameland	1.440	14,4%	25,0%		1.440	11,5%	16,5%
Dantumadiel	2.650	26,5%	25,0%		2.650	21,2%	25,0%
Noardeast-Fryslân	5.485	54,9%	25,0%		5.485	43,9%	25,0%
Schiermonnikoog	425	4,3%	25,0%		425	3,4%	4,9%
nieuwe aandeelhouder 1					1.500	12,0%	17,2%
nieuwe aandeelhouder 2					1.000	8,0%	11,4%
	10.000	100%	100%		12.500	100%	100%

Er worden in dit voorbeeld maar 2.500 aandelen verkocht. Nu hebben de nieuwe aandeelhouders 20% van de aandelen en 28,6% van de stemmen en de bestaande aandeelhouders dus samen 71,4% van de stemmen.

